

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

В даний час інвестиційна діяльність здійснюється в складних економічних умовах, а також в умовах досить нестабільного соціально-економічного положення в країні. До того ж зростання вартості будівництва, а також небажання банків вкладати засоби в довгострокові проекти в значній мірі стримують збільшення об'ємів капітальних вкладень, що обумовлює складний фінансовий стан підприємств та організацій. Розвиток у країні інвестиційного потенціалу та реформа бухгалтерського обліку спричинили активізацію досліджень щодо обліку інвестицій, адже для прийняття обґрунтованих рішень з управління капітальними інвестиціями необхідна своєчасна аналітична інформація, що може бути забезпечена лише бухгалтерським обліком та безпосередньо залежить від його якості. Тому удосконалення теорії і практики ведення обліку та здійснення контролю операцій з капітальними інвестиціями в сучасних умовах соціально-економічного розвитку стає нагальною потребою.

Необхідною умовою організації обліку капітальних інвестицій є їх визначення. Капітальні інвестиції - це кошти, що спрямовуються на відтворення основних засобів, розширення, реконструкцію і модернізацію підприємств і споруд, здійснення технічного прогресу у всіх галузях господарства, геологорозвідувальні та проектні роботи. Виділяють чотири основні цілі обліку капітальних вкладень:

- своєчасне, повне та достовірне відображення всіх проведених капітальних витрат за їх видами з урахуванням об'єктів інвестування;
- правильне визначення, а також відображення первісної вартості введення в дію об'єктів основних засобів;
- забезпечення контролю за виконанням плану капітальних вкладень, плану введення в дію виробничих потужностей та об'єктів основних засобів;
- контроль за виконанням встановленого плану фінансування і мобілізації внутрішніх ресурсів.

На думку Мертенс А., реальні інвестиції – це будь-які затрати на створення нового або відновлення існуючого капіталу [1, с.154].

На багатьох сучасних підприємствах спостерігається постійна нестача фінансових ресурсів для здійснення капітальних інвестицій. Ця ситуація виникає внаслідок відсутності внутрішніх стабільних джерел фінансування відновлення об'єктів необоротних активів, тобто формування відповідних фондів, призначених для їх відтворення,

формування яких сьогодні взагалі не передбачено діючим законодавством.

В результаті дослідження особливостей обліку капітальних інвестицій, окремі науковці наголошують, що основними проблемами в їх обліку є: недосконалість їх визначення, відсутність системної класифікації, неурегульованість критеріїв визнання та порядку оцінки, низька інформативність первинних документів та реєстрів їх обліку, недосконалість методики синтетичного і аналітичного обліку, необґрунтованість методичних підходів до обліку капітальних інвестицій у поліпшення необоротних активів, неузгодженість вимог фінансового і податкового обліку, незіставність показників фінансової та статистичної звітності, поверхневість дослідження впливу галузевих особливостей на організацію обліку капітальних інвестицій [2, с. 22].

Здійснення капітальних інвестицій завжди потребує наявності ресурсної бази, а також визначення джерел формування інвестицій, наявність інформації щодо яких можливо отримати за даними бухгалтерського обліку. Отже, суб'єктам господарювання доцільно визначити в Наказі про облікову політику можливі джерела фінансування капітальних інвестицій, а саме: власні фінансові ресурси (прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій тощо); позикові фінансові кошти інвесторів (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити); залучені фінансові кошти інвесторів (кошти, отримані від реалізації акцій, пайові та інші внески); бюджетні інвестиційні асигнування; кошти позабюджетних фондів.

В цьому наказі необхідно встановити порядок визначення оцінки капітальних інвестицій підприємства та окреслити особливості проведення відрахувань на здійснення капітальних інвестицій за рахунок створеного підприємством фонду на упровадження капітальних інвестицій.

Резюмуючи, наголосимо, що раціональна організація обліку капітальних інвестицій залежить, зокрема від визначення терміну корисного використання необоротних активів підприємства, методу нарахування амортизації, а також від багатьох інших факторів, які зазначаються в Наказі про облікову політику суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел:

1. Мертенс А. Инвестиции: Курс лекций по современной финансовой теории / А. Мертенс. – К.: Киевское инвестиционное агентство, 2013. – 416 с.
2. Ночовна Ю. О. Протиріччя та проблеми обліку капітальних інвестицій / Ю. О. Ночовна, Т. В. Радевич // Науковий журнал «Агросвіт». – 2016. – № 13-14. – С. 18-23.